

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobců: a) A. B., a b) nezl. C. D., zastoupeni Mgr. Tomášem Císařem, advokátem, sídlem Vinohradská 22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. prosince 2019 č. j. OAM-1100/ZA-ZA12-P10-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. února 2021 č. j. 13 Az 2/2020 - 35,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. února 2021 č. j. 13 Az 2/2020 - 35 a rozhodnutí žalovaného ze dne 9. prosince 2019 č. j. OAM-1100/ZA-ZA12-P10-2018 **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení ve výši **12 848 Kč** k rukám zástupce žalobců Mgr. Tomáše Císaře, advokáta, do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce a) přicestoval do České republiky 17. prosince 2018, přičemž o mezinárodní ochranu požádal 21. prosince 2018. Žádost zdůvodnil zejména tím, že byl v Kyrgyzstánu pronásledován ze strany Výboru národní bezpečnosti Kyrgyzstánu (dále jen „GKNB“), přičemž byl jeho příslušníky při výslechu bit a morálně ponižován, jelikož pracoval pro bývalého premiéra ve finančním oddělení.

[2] U pohovoru uvedl, že se na výsledch u GKNB v Biškeku dostavil celkem třikrát v průběhu druhé poloviny roku 2018. První výslech trval dvě hodiny a žalobce a) byl v rámci něj dotazován na svou práci pro bývalého premiéra, který byl také prověřován GKNB z důvodu korupce při modernizaci tepelné elektrárny v Biškeku. Během druhého výsledku se žalobce a) tázali, zda chce žít bez problémů, a po kladné odpovědi mu předložili prázdný papír a sdělili, aby psal, co mu budou diktovat. Žalobce a) to odmítl a řekl, že si bude stěžovat nadřízeným, načež ucítil ránu do zátylku. Zároveň mu příslušníci GKNB sdělili, že to, co je zákonné a co nikoli, určují oni, a vyhrožovali, že něco provedou jeho manželce. Poté žalobce a) propustili, avšak s tím, že pokud něco řekne, hodí na něj všechny nevyřízené případy a zavrou ho nebo zabijí. Při posledním výsledku na žalobce a) čekali stejní muži jako v předchozích dvou případech už u vchodu do budovy a v poutech jej odvedli do výsledkové místnosti, kde do něj strčili, až upadl obličejem na zem. Žalobce a) na dotaz ohledně spolupráce mlčel, načež mu bylo sděleno, že si nebudou na nic hrát, buď udělá, co chtějí, nebo jej udusí a nikdo se nic nedozví. Poté žalobce a) dusili igelitovým sáčkem a bili do hrudi a břicha. Po sundání sáčku s ním trásli, zalepili mu ústa izolepou a znásilnili jej policejním obuškem. Žalobce a) tedy souhlasil s tím, že udělá, co příslušníci GKNB chtějí, pokud přestanou. Dostal k podpisu papír a ústně přislíbil, že přibližně během měsíce sežene na bývalého premiéra cennější informace. Výslech trval 3 až 4 hodiny a před propuštěním byl žalobce a) varován, že se před GKNB nikde neschová, a pokud bude někde mluvit o tom, co proběhlo, ví, co se mu stane. Na základě těchto zkušeností se žalobce a) spolu s manželkou rozhodl vycestovat z Kyrgyzstánu do České republiky a požádat zde o mezinárodní ochranu.

[3] Dne 25. července 2019 žalobce a) požádal jako zákonný zástupce (otec) o udělení mezinárodní ochrany žalobci b) narozenému na území České republiky. Žádost zdůvodnil tím, že s manželkou chtějí, aby dítě bylo v bezpečí a společně s rodiči.

[4] Žalovaný rozhodnutím označeným v návěti mezinárodní ochranu žalobcům neudělil. Výpověď žalobce a) totiž žalovaný hodnotil jako nevěrohodnou a jeho příběhu neuvěřil. Předně se pozastavil nad tím, že žalobce a) neví adresu ani název útvaru GKNB, k němuž se v období od srpna do listopadu 2018 třikrát dopravoval, i když v Biškeku dlouhodobě žil, studoval a pracoval. Žalovaný dále shledal jako zcela nevěrohodné to, že GKNB žalobce a) propustila na měsíc oproti ústnímu přislíbu získání dalších informací, a fakticky tak umožnila jemu a jeho manželce vyřídit si všechny potřebné náležitosti a vycestovat ze země. Rozpor shledal žalovaný i v tom, že se žalobce a) dle své výpovědi rozhodl s manželkou opustit zemi původu až po posledním výsledku v listopadu 2018, avšak navzdory tomu se k odjezdu zcela evidentně chystal už od září 2018, neboť měli s manželkou cestovní pasy vyhotovené už k 25. září 2018. Dále podle žalovaného žalobce a) lživě vypověděl, že nebyl se svými bývalými kolegy po ukončení zaměstnání v žádném kontaktu, jelikož si dokázal obstarat potvrzení o zaměstnání, ačkoliv už zaměstnán nebyl, a jeho manželka v samostatně vedeném správním řízení před žalovaným tvrdila, že obdobnému zacházení ze strany GKNB byli vystaveni i jeho ostatní spolupracovníci. Zároveň dle žalovaného nelze předpokládat, že osoba podílející se jakýmkoliv způsobem na finančních transakcích kanceláře bývalého kyrgyzského premiéra čelícího vážným obviněním ze zpronevěry by mohla na základě uděleného víza a spolu s manželkou bez potíží vycestovat letecky ze země, a to tím méně vzhledem k popsanému jednání pracovníků GKNB vůči žalobci a).

pokračování

[5] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl rozsudkem označeným v návěti Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“). Ztotožnil se se závěry žalovaného, že žalobci uvedli lživé údaje, a jejich výpověď je tak zcela nevěrohodná a účelová. Městský soud tudíž neshledal naplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Zároveň dle jeho názoru nebyly dány podmínky ani pro azyl podle § 13 zákona o azylu, ani pro azyl humanitární ve smyslu § 14 zákona o azylu, neboť v případě žalobců nebyl naplněn neurčitý pojem „v případě hodném zvláštního zřetele“. Stejně tak se městský soud ztotožnil s posouzením žalovaného v tom, že není důvod přiznat žalobcům doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu, neboť vzhledem k nevěrohodnosti výpovědi, motivům odchodu z vlasti a informacím vyplývajícím ze spisu jim při návratu do vlasti nehrozí přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy. Na závěr městský soud odmítl aplikaci zásady *in dubio pro libertate* s tím, že jelikož byla výpověď žalobce a) jako celek smyšlená, obsahovala lživé údaje, a to z důvodu snahy legalizovat pobyt na území České republiky, nemusel žalovaný v duchu této zásady postupovat.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[6] Žalobci (dále též „stěžovatelé“) podali proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Namítali, že se městský soud kvalitativně nevypořádal s žalobními námitkami a rozhodnutí žalovaného nepřezkoumal, nýbrž pouze zopakoval závěry správního orgánu, přičemž uvedl rovněž totožné úvahy v procesu dovozování daných závěrů. Jelikož městský soud aproboval dle stěžovatelů nesprávné a nezákonné rozhodnutí, zůstávají zcela relevantní a aktuální jednotlivé žalobní námitky, s nimiž se městský soud dostatečně nevypořádal. Dále stěžovatelé poukázali na nedostatečnou konkrétnost a určitost výrokové části rozhodnutí žalovaného, tedy rozpor s § 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

[7] Po věcné stránce namítali zejména nedostatečné posouzení udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, přičemž odkázali na pronásledování ze strany policejních složek a na násilí probíhající v Kyrgyzstánu. V tomto směru poukázali na podklady shromážděné žalovaným a na to, že na rodinu stěžovatelů byl činěn nátlak ze strany státních orgánů včetně výhrůžek smrti. Podle stěžovatelů jsou rovněž nepřipadné poznámky žalovaného i městského soudu o nevyčerpání prostředků vnitrostátní ochrany a možnosti přesídlení v rámci Kyrgyzstánu, neboť otázka řádného vyřízení případné stížnosti je minimálně diskutabilní a představa, že se stěžovatel a) v novém působišti dovolá ochrany tamních policejních orgánů před jinými, je zcela absurdní. Stěžovatelé dle svého názoru předstřeli jasný a konkrétní „azylový příběh“, který jasně dokládá možné pronásledování a hrozbu vážné újmy. Případný nedostatečně zjištěný skutkový stav je proto zapříčiněn nedostatkem činnosti ze strany žalovaného a městského soudu, a proto by v případě pochybností mělo být straně účastníkovi řízení. Nakonec stěžovatelé namítali, že se žalovaný při posouzení žádosti o azyl zaměřil pouze na to, že stěžovatelé neuvedli nic o vyvíjení politických aktivit nebo realizování politických práv. Stěžovatelé však mají za to, že dosah politických práv je širší a zahrnuje také svobodu v přístupu ke státním institucím a možnost obracet se na nezávislé orgány k prošetření svých vlastních záležitostí.

[8] Žalovaný ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelé vůbec neodůvodňují, proč by měla být kasační stížnost přijatelná. Dle jeho názoru přijatelná není, a proto je na místě ji odmítnout. Rozsudek městského soudu je podle žalovaného správný a dostatečně odůvodněný a netrpí vadami uvedenými v kasační stížnosti. Podle žalovaného je tedy třeba, aby stěžovatelé řešili svou situaci v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

[9] Nejvyšší správní soud zaslal vyjádření žalovaného stěžovatelům na vědomí.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[11] Nejprve Nejvyšší správní soud konstatuje, že námitky týkající se přesídlení v rámci Kyrgyzstánu a zúženého pojetí politických práv stěžovatelé vznesli až v kasační stížnosti. Jelikož je mohli uplatnit už v řízení před městským soudem, jsou nepřipustné ve smyslu § 104 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., správní řád soudní (dále jen „s. ř. s.“). Nejvyšší správní soud se jimi tudíž nebude zabývat.

[12] Pokud jde o námitky stran nedostatečné konkrétnosti a určitosti výrokové části rozhodnutí žalovaného, Nejvyšší správní soud konstatuje, že neuvedení některého z identifikačních údajů fyzické osoby podle § 68 odst. 2 v kombinaci s § 18 odst. 2 správního řádu (jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popř. jiný údaj podle zvláštního zákona) může mít vliv na zákonnost rozhodnutí pouze v případě, že reálně hrozí záměna účastníka řízení s jinou osobou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. září 2015 č. j. 7 Azs 166/2015 - 48). To, že ve výroku rozhodnutí žalovaného není uvedeno místo trvalého pobytu stěžovatelů, kteří jím nedisponují, přičemž není uvedeno ani místo hlášeného pobytu, takovou vadou není, neboť uvádět místo hlášeného pobytu správní řád ani jiný zákon neukládá a v nyní projednávané věci riziko záměny nevystalo. Podobně nevystaly ani žádné pochybnosti o tom, že žalovaný byl věcně a místně příslušným správním orgánem pro rozhodování o udělení mezinárodní ochrany a stěžovatelé nic takového nenamítají. Neuvedení kompetenčních ustanovení ve výroku rozhodnutí žalovaného tudíž také samo o sobě nemá vliv na zákonnost rozhodnutí napadeného žalobou (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. ledna 2012 č. j. 3 Ads 96/2011 - 118).

[13] Stěžovatelé rovněž v obecnosti namítají nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu i rozhodnutí žalovaného. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že v obou případech je zřetelné, jakými úvahami se soud (rozhodující správní orgán) řídil, přičemž je zároveň zřetelný postup při posuzování rozhodných skutečností. Městský soud si z rozhodnutí žalovaného nevytvořil pouze podkladový materiál, jak stěžovatelé namítají, nýbrž svými úvahami reagoval na žalobní námitky a uvedl, z jakých důvodů se se závěry žalovaného ztotožňuje.

[14] Nejvyšší správní soud však nemohl přehlédnout, že jak městský soud, tak žalovaný odkazují ve svých rozhodnutích na rozpory mezi výpověďmi stěžovatele a) a jeho manželky, s níž bylo vedeno samostatné správní i soudní řízení (rozsudek městského soudu v její věci byl rovněž napaden kasační stížností, o které doposud nebylo rozhodnuto a je o

pokračování

ní u Nejvyššího správního soudu vedeno řízení pod sp. zn. 1 Azs 160/2021). Neshody mají spočívat v tom, že stěžovatel a) tvrdil, že po skončení zaměstnání u bývalého premiéra nebyl se svými tehdejšími kolegy v kontaktu, zatímco jeho manželka měla uvést, že bývalé kolegy stěžovatele a) postihl podobný osud jako jeho, ačkoliv byla o věci informována pouze částečně; a dále v tom, že stěžovatel a) tvrdil, že ho GKNB již nekontaktovala poté, co si změnil telefonní číslo, avšak manželka uvedla, že si telefony pouze vypnuli.

[15] Kromě jiného z těchto neshod dovodil žalovaný (a městský soud s jeho závěry zcela souhlasil) lživost údajů poskytnutých stěžovatelem a) a nevěrohodnost a účelovost jeho výpovědi. Ve správním spise však není založen protokol o pohovoru s manželkou stěžovatele a), ačkoliv z neshod mezi jednotlivými výpověďmi činí žalovaný i městský soud závěry se závažnými dopady pro stěžovatele. Nejvyšší správní soud tudíž dospěl k závěru, že odkaz na výpověď manželky stěžovatele a) spolu s dovozením rozporů, aniž by byl ve spisech o výpovědi manželky jakýkoliv podklad, je vadou, která mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí ve věci samé.

[16] Navíc, pokud žalovaný i městský soud uvádějí, že stěžovatel a) musel být se svými bývalými kolegy ve styku i po skončení zaměstnání, neboť si obstaral potvrzení o zaměstnání potřebné pro vycestování, z jeho výpovědi ani z dalších podkladů to nutně nevyplývá. Stěžovatel a) totiž uvedl, že protože už nepracoval, potvrzení mu obstarali přátelé, přičemž ze spisového materiálu nijak nevyplývá informace, že by se mělo jednat o potvrzení vztahující se k jeho bývalé pracovní pozici. Může se tudíž jednat o potvrzení jiné, vyhotovené pouze pro účely opuštění země.

[17] Už sama popsaná vada je dostatečným důvodem pro zrušení rozsudku městského soudu i rozhodnutí žalovaného ve smyslu § 110 odst. 1 a 2 písm. a) s. ř. s., Nejvyšší správní soud nicméně dospěl k závěru, že mu nic nebrání vyjádřit se k dalším věcným námitkám stěžovatelů, jež s výpovědi manželky stěžovatele a) nesouvisí.

[18] Rozhodující v nyní řešené věci je důvěryhodnost azylového příběhu stěžovatelů, resp. zda přdestřeli jasný a konkrétní azylový příběh dokládající možné pronásledování nebo skutečnou hrozbu vážné újmy, jak namítají. V tomto kontextu městský soud bez výhrad přejal hodnocení žalovaného spočívající v tom, že výpověď stěžovatele a) je nevěrohodná a účelově použitá. Nejvyšší správní soud se však s tímto posouzením neztotožňuje. Stěžovateli a) je vytýkáno, že i když je vysokoškolsky vzdělaný a v Biškeku žil a studoval podstatnou část svého života, nebyl schopen žalovanému sdělit místo, kde probíhaly jeho výslechy, ani název útvaru GKNB, který jej vyslýchal.

[19] Nejvyšší správní soud konstatuje, že od žadatele o mezinárodní ochranu sice lze očekávat znalosti odpovídající jeho vzdělání (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. července 2009 č. j. 5 Azs 40/2009 - 74). To však neznamená, že v případě vysokoškolsky vzdělaného žadatele je možné jeho výpověď vykládat bez ohledu na kontext plynoucí z celkového vedení pohovoru. Stěžovatel a) sice skutečně neuvedl přesnou adresu, kde probíhaly jeho výslechy, ani přesný název odboru GKNB, nicméně pokud bylo dané zjištění pro žalovaného natolik zásadní, nic mu nebránilo v tom, aby se na potřebné skutečnosti ptal podrobněji. Stěžovatel a) byl tázan toliko na to, kam konkrétně byl předvolán a zda zná adresu daného odboru, přičemž odpověděl, že přesnou adresu nezná, jel tam maršrutkou od bytu asi 30 minut – řidiči řekl, že potřebuje zavést do sídla GKNB, a

on jej tam zavezl. Na žádnou další specifikaci místa ani útvaru nebyl stěžovatel a) při pohovoru tázán, přitom není vyloučeno, že by byl schopen budovu (sídlo GKNB), část města, v níž se nachází, či konkrétní útvar blíže specifikovat, pokud by žalovaný ke zjištění informací, jež zjevně považoval za podstatné k posouzení důvěryhodnosti stěžovatele, vynaložil adekvátní snahu. V tomto kontextu Nejvyšší správní soud připomíná povinnost správního orgánu vést pohovor tím směrem, aby jeho výsledek byl dostatečně konkrétní pro potřeby zjištění veškerých rozhodných skutečností a k prověření hodnověrnosti žadatelova azylového příběhu (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. února 2004 č. j. 6 Azs 50/2003 - 89 a ze dne 25. dubna 2019 č. j. 5 Azs 207/2017 - 36, bod 42). Pokud se tedy žalovaný omezil u některých okolností pouze na základní otázky, nelze stěžovateli a) bez dalšího vyčítat, že neuvedl dostatečně konkrétní informace, a nelze na tom stavět závěr o jeho nevěrohodnosti.

[20] V tomto smyslu jsou nepřipadné rovněž výhrady městského soudu, že stěžovatel a) nebyl schopen sdělit, co měl podepsat během posledního výslechu, ani jaké prohlášení odmítl sepsat během svého druhého výslechu, ani popsat uniformy příslušníků GKNB. Co se týče posledního výslechu, stěžovatel a) jej popisoval jako celek, v němž bylo zahrnuto brutální násilí a informace, že před něj dali papír, aby jej podepsal. Žalovaný se přitom na obsah „papíru“ nijak dále neptal, a proto nelze dovodit, že stěžovatel a) nebyl schopen dokument blíže specifikovat, jak učinil městský soud. Navíc, i kdyby stěžovatel a) nebyl schopný uvést k obsahu dokumentu podrobné informace, bylo by možné to přičíst intenzivnímu rozrušení, jež zapříčinilo předchozí zacházení. V rámci druhého výslechu dostal stěžovatel a) prázdný papír a měl napsat, co mu bude diktováno, což odmítl. Těžko proto mohl vědět, co mělo být obsahem prohlášení, které odmítl sepsat. Na konkretizaci uniforem příslušníků GKNB potom nebyl žalovaným tázán vůbec.

[21] Další úvahy žalovaného vedoucí k závěru o nevěrohodnosti a účelovosti výpovědi stěžovatele a), s nimiž se městský soud ztotožnil, jsou přinejmenším spekulativní povahy. Nejvyšší správní soud přitom již dříve judikoval, „že žalovaný nemůže ze svého posuzování vyloučit tvrzené skutečnosti např. pouze proto, že nelze vyloučit jiný průběh událostí než ten předestřený žadatelem či že existuje alternativní vysvětlení pro určité skutečnosti, které je stejně pravděpodobné. (...) Pokud je byt' jen přiměřeně pravděpodobné, že tvrzení žadatele je pravdivé či že se určitá skutečnost udála tak, jak uvádí žadatel, žalovaný nesmí toto tvrzení prohlásit za nevěrohodné a vyloučit jej z dalšího posuzování; naopak, musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení odůvodněnosti žádosti a přiřadit mu patřičnou váhu.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. září 2008 č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS).

[22] To se týká především zpochybnění toho, že se stěžovateli a) s jeho manželkou mohlo podařit vyřídit si potřebné náležitosti a odcestovat z Kyrgyzstánu, ačkoliv byl stěžovatel a) pro GKNB zájmovou osobou, dále toho, že vlivný otec manželky stěžovatele a) nepodnikl ve věci žádné kroky, ale pouze doporučil manželům vycestovat, a rovněž toho, že je v příběhu stěžovatele a) rozpor, pokud uvádí, že se k vycestování ze země rozhodl až v listopadu 2018, avšak nový cestovní pas si vyřídil ke dni 25. září 2018, takže se musel na vycestování připravovat už od září 2018.

pokračování

[23] Sled událostí, v rámci něhož si stěžovatel a) s manželkou byli schopni obstarat turistická víza a další potřebné dokumenty pro vycestování do České republiky po tom, co byl stěžovatel a) v listopadu 2018 surově zbit, aniž by jim v potřebných úkonech zabránila GKNB, není podle Nejvyššího správního soudu nemožný, nýbrž jej lze hodnotit jako přiměřeně pravděpodobný. Stěžovatel a) sám uvedl, že si jeho osobu GKNB předvolávala jako svědka, takže nebyl zanesen v databázi trestně stíhaných osob. Pokud se k tomu připočtou informace ze zpráv o zemi původu, které obstaral žalovaný, a sice že GKNB byla zapojena do svévolného zatýkání, včetně údajně politicky motivovaných případů, do porušování práv vězňů a vydírání a že v zemi funguje ve velké míře korupce a úroveň demokracie je nízká, lze si představit, že osoba stěžovatele a) nebyla, ať už z jakéhokoli důvodu, vedena v oficiálních registrech. K tomu je nutné dodat, že stěžovatel a) přislíbil při výsledku na začátku listopadu 2018 obstarat za „zhruba měsíc“ nějaké cennější informace na premiéra. Ze správního spisu potom vyplývá, že vízum bylo stěžovateli a) uděleno 30. listopadu 2018, a to od 17. prosince 2018. Nelze proto vyloučit, že stěžovatel a) stihl odcestovat z Kyrgyzstánu ještě před tím, než se o něj GKNB začala znovu zajímat. Nejvyšší správní soud se tedy neztotožňuje s městským soudem, pokud nedůvěryhodnost stěžovatele a) zdůvodňuje také tím, že přicestoval do České republiky dne 17. prosince 2018, tedy více jak měsíc od posledního výsledku a příslibu dodání dalších informací, bez jakéhokoli zájmu státních orgánů. Je totiž rozdíl, jestliže někdo něco přislíbí dodat „do jednoho měsíce“, jak uvedl v rozsudku městský soud, a pokud někdo něco přislíbí dodat „za zhruba měsíc“, jak uvedl při pohovoru stěžovatel a).

[24] Podobně je nutné nahlížet také na to, že vlivný otec manželky stěžovatele a) nepodnikl ve věci žádné kroky a doporučil manželům vycestovat z vlasti. Skutečnost, že měl tchán stěžovatele a) vlivné kontakty a v minulosti mu byl schopný obstarat práci u bývalého premiéra, ještě neznamená, že je schopný ho efektivně ochránit před praktikami GKNB, jak naznačuje městský soud i žalovaný. Ani skutečnost, že měl stěžovatel a) vystavený pas ke konci září 2018, není nijak v rozporu s tím, že se rozhodl opustit vlast až v polovině listopadu 2018. První výslech stěžovatele a) proběhl už v srpnu 2018, přičemž stěžovatel věděl, že bývalý premiér, pro něhož pracoval, byl zájmovou osobou GKNB. I ze zpráv o zemi původu opatřených žalovaným vyplývá, že GKNB a obecně kyrgyzské orgány činné v trestním řízení v daném období užívaly mučení a další nepřípustné praktiky včetně vynucování doznání, takže se i stěžovatel a) mohl důvodně obávat, že se tlak na něj bude stupňovat. Podle Nejvyššího správního soudu, na rozdíl od městského soudu a žalovaného, nelze vyloučit závěr, že si cestovní pas obstaral dříve, aby měl na případnou situaci možnost reagovat. Stejně tak je možné, že si stěžovatel a) obstarával cestovní pas v září 2018 ze zcela jiného důvodu. Nejvyšší správní soud dodává, že pokud bylo pro posouzení věci zásadní, že mezi obstaráním cestovního dokladu a rozhodnutím opustit zemi je časová prodleva, resp. že okamžik jeho obstarání nekoresponduje s tím, kdy stěžovateli a) začaly významnější potíže s GKNB, měl se žalovaný v rámci pohovoru doptat na podrobnosti, což však ani v tomto případě neučinil. Danou otázku tak posoudil na základě svých domněnek, přičemž městský soud závěry žalovaného bez výhrad převzal.

[25] Stěžovatelé dále namítají, že jim nelze přičítat k tíži, že nevyčerpali prostředky vnitrostátní ochrany, resp. že problém neřešili dostatečně se státními orgány v Kyrgyzstánu. V tomto případě Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem v tom, že žalovaný takový požadavek ve svém rozhodnutí nevznsl. Jak však dále uvádí městský

soud, žalovaný požadavek nevznese proto, že dospěl k závěru o nevěrohodnosti výpovědi stěžovatelů. Případné posouzení, zda stěžovatelé vyčerpali prostředky vnitrostátní ochrany, tak bude předmětem až dalšího řízení po přehodnocení věrohodnosti stěžovatele a).

IV. Závěr a náklady řízení

[26] Nejvyšší správní soud uzavírá, že žalovaný činil závěry z výpovědi manželky stěžovatele a), ačkoliv ve správním spisu o ní není založen žádný podklad. Na jejím základě potom dospěl k rozporům ve výpovědích, z nichž dovodil lživost a nevěrohodnost azylového příběhu stěžovatelů, přičemž tyto závěry převzal i městský soud. Uvedeným postupem bylo řízení zatíženo vadou, jež mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí. Dále shledal Nejvyšší správní soud pochybení při hodnocení věrohodnosti výpovědi stěžovatelů, resp. stěžovatele a) spočívající ve zkreslení významu odpovědí při pohovoru a jejich hodnocení odtržené od dalšího kontextu a dalších informací o zemi původu.

[27] Nejvyšší správní soud tedy vyhodnotil kasační stížnost jako důvodnou, protože v souladu s § 110 odst. 1 větou první s. ř. s. zrušil rozsudek městského soudu, a vzhledem k tomu, že vytýkané vady mají původ již v žalobou napadeném rozhodnutí, zrušil podle § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. i rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm žalovaný v souladu s právním názorem vysloveným v tomto rozsudku [§ 78 odst. 5 ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.] předně doplní podklady ve vztahu k výpovědi manželky stěžovatele a) a přehodnotí, zda jsou případné nesrovnalosti skutečně vysvětlitelné pouze tím, že informace jsou záměrně lživé a účelové. Dále žalovaný s ohledem na výše uvedené přehodnotí otázku důvěryhodnosti stěžovatele a) a pak se zaměří na to, zda není na místě na základě informací od stěžovatelů spolu s informacemi o zemi původu přiznat jim mezinárodní ochranu, a to zejm. podle § 14a zákona o azylu.

[28] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským (městským) soudem. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., aplikovaného na základě § 120 s. ř. s., má úspěšný stěžovatel právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

[29] Stěžovatelé, kteří měli v řízení plný úspěch, byli zastoupeni advokátem pouze v řízení před Nejvyšším správním soudem. Za řízení před městským soudem jim proto náleží pouze náhrada skutečně vynaložených hotových výdajů (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. září 2015 č. j. 6 As 135/2015 - 79). Ze spisu městského soudu vyplývá, že stěžovatelé zaslali žalobu a repliku k vyjádření žalovaného doporučenými dopisy za 57 Kč a 62 Kč, celkem tedy za 119 Kč. V řízení před Nejvyšším správním soudem zástupce stěžovatelů učinil následující úkony právní služby – převzetí a příprava zastoupení a sepis a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bodu 5, aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, 3 100 Kč. Zástupce však zastupoval dvě osoby, proto mu za společný úkon podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu náleží za každou osobu odměna snižená o 20 %, tedy 4 960 Kč za úkon (2 480 Kč

pokračování

za každého stěžovatele). Za dva společné úkony tedy zástupci náleží odměna 9 920 Kč, k níž je podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu třeba přičíst 300 Kč na úhradu hotových výdajů za úkon, celkem tedy 10 520 Kč. Zástupce stěžovatelů je plátcem daně z přidané hodnoty, proto se částka zvyšuje o 21 % představujících výši této daně na 12 729 Kč. K tomu je nutné připočíst 119 Kč za řízení před městským soudem, celkem tedy 12 848 Kč. Tato částka představuje – vzhledem ke skutečnosti, že stěžovatelé byli ze zákona osvobozeni od soudních poplatků – celkovou výši náhrady nákladů řízení pro stěžovatele. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2021

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu